

Białystok, 20 maja 2026 r.

Dr hab. Joanna Radwanowicz-Wanczewska
prof. Uniwersytetu w Białymstoku

UNIWERSYTET GDAŃSKI

RPW/22990/2026
Data: 2026-05-20

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym dr Dominiki Tykwińskiej-Rutkowskiej

1) Uwagi wstępne

Uchwałą nr 79/2025 Rady Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 1 grudnia 2025 r. zostałam powołana do pełnienia funkcji recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr Dominiki Tykwińskiej-Rutkowskiej. Do składu Komisji Habilitacyjnej zostałam wyznaczona przez Radę Doskonałości Naukowej dnia 4 listopada 2025 r., o czym zostałam poinformowana przez prof. UG dr hab. Piotra Uziębło - Przewodniczącego Rady Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Gdańskiego. Postępowanie habilitacyjne prowadzone jest w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 221 ust. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.), przedstawiam recenzję w tym postępowaniu.

Podstawą prawną oceny osiągnięć naukowych osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego jest ww. ustawa. Zgodnie z jej art. 219 ust. 1, uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego warunkują trzy wymogi. Należą do nich: (1) posiadanie stopnia doktora (art. 219 ust. 1 pkt 1), (2) posiadanie w dorobku osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny (art. 219 ust. 1 pkt 2) oraz (3) wykazanie się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej (art. 219 ust. 1 pkt 3).

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, osiągnięcia, o których mowa w tym przepisie, muszą obejmować co najmniej: (a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a ww. ustawy, lub (b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b ww. ustawy, lub (c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne.

Habilitantka, jako osiągnięcie, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. ustawy, wskazała - we wniosku z dnia 17 września 2025 r. o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne - monografię pt. *Prawo do procedury medycznie wspomaganej prokreacji (studium z zakresu nauki prawa administracyjnego)*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2024, ISBN 978-83-8291-437-5; s. 650.

Zawarta w recenzji ocena osiągnięć naukowych Habilitantki pozwoli na udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy dr Dominika Tykwińska-Rutkowska spełnia wymogi stawiane przez ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w postępowaniu habilitacyjnym.

2) Wykształcenie i kariera zawodowa Habilitantki

Pani dr Dominika Tykwińska-Rutkowska odbyła studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego i w 2003 r. uzyskała tytuł zawodowy magistra prawa. Kariera zawodowa Habilitantki jest od samego początku ściśle związana z pracą naukową i dydaktyczną w ośrodkach akademickich. Głównym miejscem zatrudnienia dr Dominiki Tykwińskiej-Rutkowskiej jest Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, gdzie rozpoczęła pracę 1 października 2003 roku na stanowisku asystenta w Katedrze Prawa Administracyjnego. Z dniem 1 maja 2011 roku objęła tam stanowisko adiunkta, które zajmuje do chwili obecnej. Habilitantka podejmowała również współpracę z innymi uczelniami. W latach 2005–2007 była wykładowcą w Wyższej Szkole Zarządzania

w Gdańsku (obecnie funkcjonującej jako Wyższa Szkoła Zdrowia). Ponadto, przez cztery lata, od września 2011 roku do końca września 2015 roku, pracowała w Instytucie Ekonomicznym Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu (obecnie Akademia Nauk Stosowanych w Elblągu) na stanowisku starszego wykładowcy.

Pani Dominika Tykwińska-Rutkowska uzyskała stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa na podstawie uchwały Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 21 lutego 2011 r. Rozprawa doktorska Habilitantki nosiła tytuł *Transplantacja. Studium z prawa administracyjnego*. Praca powstała pod opieką naukową promotora, dr. hab. Eugeniusza Bojanowskiego, prof. UG. Recenzentami byli prof. dr hab. Jerzy Zajadło i dr hab. Zbigniew Cieślak, prof. UKSW.

Z powyższego wynika, że pierwszy ustawowy warunek, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wymagany do wszczęcia procedury habilitacyjnej, tj. posiadanie stopnia naukowego doktora, został przez Habilitantkę spełniony.

Z przesłanej dokumentacji wynika, że Pani dr Dominika Tykwińska-Rutkowska nie ubiegała się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Biorąc pod uwagę czas, który minął od uzyskania stopnia naukowego doktora, a także okres akademickiej aktywności zawodowej można zauważyć, że Habilitantka miała możliwość właściwego rozwoju naukowego oraz pomnożenia dorobku publikacyjnego.

3) Ocena osiągnięcia naukowego dr Dominiki Tykwińskiej-Rutkowskiej w postaci monografii pt. *Prawo do procedury medycznie wspomaganej prokreacji (studium z zakresu nauki prawa administracyjnego)*

Pani dr Dominika Tykwińska-Rutkowska przedstawiła, jak już wskazano w pkt. 1 tej recenzji, jako swoje osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, monografię zatytułowaną *Prawo do procedury medycznie wspomaganej prokreacji (studium z zakresu nauki prawa administracyjnego)*, wydaną przez Wydawnictwo C.H. Beck w ramach serii wydawniczej Monografie Prawnicze w 2024 r. (liczącą 650 stron). W roku opublikowania monografii wydawca, czyli Wydawnictwo C.H. Beck, zgodnie z wymogiem ustawowym, był uwzględniony w wykazie ministerialnym. Znajduje to odzwierciedlenie w treści

komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe. Recenzentem wydawniczym monografii był prof. dr hab. Jerzy Supernat.

W przedłożonej do oceny monografii habilitacyjnej dr Dominika Tykwińska-Rutkowska podjęła problem ustalenia treści prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji w świetle obowiązującego stanu prawnego, w szczególności ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 442). Tytuł pracy został sformułowany poprawnie i odpowiednio nakreśla obszar realizowanych w monografii badań. Praca Habilitantki stanowi obszernie studium poświęcone analizie aksjologicznych, normatywnych oraz prawnoorganizacyjnych uwarunkowań prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji w polskim porządku prawnym. Podtytuł pracy wskazuje jednoznacznie na umiejscowienie prowadzonych rozważań w obrębie nauki prawa administracyjnego, co nadaje opracowaniu określoną perspektywę metodologiczną oraz warunkuje sposób ujmowania analizowanego zagadnienia. Habilitantka zaznacza (s. 2 monografii habilitacyjnej oraz s. 2 autoreferatu), że przedmiotem analizy naukowej czyni problemy administracyjnoprawne, jednakże w niezbędnym zakresie, związanym z celem pracy, odwołuje się również do prawa międzynarodowego praw człowieka, prawa europejskiego, konstytucyjnego i cywilnego. Wskazuje również (s. 2 autoreferatu) na świadome wyłączenie z zakresu analizy problematyki obejmującej zabezpieczenie płodności na przyszłość, macierzyństwo zastępcze, odpowiedzialność cywilną oraz karną. Treść monografii odpowiada jej tematowi określonemu w tytule.

Ocena zasadności podjęcia przez Habilitantkę problematyki badawczej odzwierciedlonej w tytule monografii wypada jednoznacznie pozytywnie. Wybór tematyki dotyczącej medycznie wspomaganej prokreacji stanowi odpowiedź na narastający na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci istotny problem społeczny i medyczny, jakim jest niepłodność, wymagający ustalenia odpowiednich ram prawnych dla procesu jej leczenia. Podjęte badania wypełniają lukę w literaturze przedmiotu, ponieważ dotychczas zagadnienie medycznie wspomaganej prokreacji było analizowane głównie z perspektywy etyki, medycyny oraz prawa karnego, cywilnego czy rodzinnego, przy jednoczesnym pozostawieniu wymiaru administracyjnoprawnego na marginesie głównego nurtu badań. W polskiej doktrynie nie było opracowania, w którym w sposób kompleksowy i systemowy przeanalizowano to zagadnienie z perspektywy relacji jednostka - administracja publiczna. Przed powstaniem przedłożonej

do oceny monografii nie analizowano charakteru prawa do medycznie wspomaganej prokreacji, jak też nie przedstawiono jego konstrukcji. Przesłanki realizacji tego prawa również nie zostały przez przedstawicieli doktryny szczegółowo wyjaśnione. Brakowało także odniesienia do zagadnień dotyczących ochrony danych osobowych jednostek poddających się leczeniu niepłodności z wykorzystaniem procedury medycznie wspomaganej prokreacji. Ponadto, do czasu powstania ocenianej monografii, w doktrynie nie badano tak bardzo szczegółowo prawnoorganizacyjnych warunków realizacji prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji.

Struktura przedłożonej do oceny monografii habilitacyjnej jest prawidłowa, została stworzona w sposób konsekwentny i podporządkowany logice wywodu. Praca składa się z pięciu rozdziałów, wstępu, zakończenia oraz aneksu. Zawiera także wykaz skrótów, wykaz literatury, inne źródła i indeks rzeczowy.

We wstępie monografii (s. 3) Habilitantka określa cel, którym jest „analiza prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji oraz przesłanek jego realizacji, a w konsekwencji ustalenie treści powyższego prawa oraz możliwości jego realizacji w świetle obowiązującego stanu prawnego”.

Realizując ten cel, Habilitantka w rozdziale I, pt. *Zagadnienia wprowadzające*, koncentruje się na siatce pojęciowej i aksjologii. Przybliża w nim podstawowe pojęcia, takie jak: prawo administracyjne, niepłodność, standard leczenia niepłodności, metody (techniki) leczenia niepłodności, procedura medycznie wspomaganej prokreacji. Kluczowym elementem są zawarte w tej części pracy rozważania o uwarunkowaniach etycznych (obejmujących etykę chrześcijańską i świecką), które stanowią fundament dla regulacji prawnych.

W rozdziale II, zatytułowanym *Źródła prawa regulujące medycznie wspomaganą prokreację*, Habilitantka analizuje międzynarodowe oraz unijne uwarunkowania medycznie wspomaganej prokreacji. Ta część monografii obejmuje również źródła prawa regulujące medycznie wspomaganą prokreację, które obowiązują w Polsce. Rozdział II posiada również aspekt prawnoporównawczy. Habilitantka analizuje w nim rozwiązania przyjęte w regulacjach prawnych innych państw.

Rozdział III, pt. *Prawo jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji*, stanowi trzon merytoryczny pracy. Zawiera analizę charakteru procedur medycznie wspomaganej prokreacji oraz prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji rozumianej jako świadczenie zdrowotne. Habilitantka dowodzi w nim, że prawo jednostki do medycznie wspomaganej prokreacji jest publicznym prawem podmiotowym zakotwiczonym w konstytucyjnym prawie do ochrony zdrowia (art. 68 Konstytucji RP). Analizuje w tej części pracy konstrukcję tego prawa, jego zakres podmiotowy i przedmiotowy.

W rozdziale IV, noszącym tytuł *Przesłanki realizacji prawa do procedury medycznie wspomaganej prokreacji*, Habilitantka szczegółowo omawia warunki, które muszą zostać spełnione, aby jednostka mogła skorzystać z procedury medycznie wspomaganej prokreacji. Dokonuje ich podziału na przesłanki dotyczące dawstwa oraz poddania się zastosowaniu komórek i zarodków, uwzględniając wymogi formalne (zgoda, wiek) oraz medyczne (kwalifikacja lekarska).

W ostatnim rozdziale, zatytułowanym *Prawnoorganizacyjne aspekty realizacji prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji*, Habilitantka koncentruje się na zadaniach oraz kompetencjach podmiotów funkcjonujących w systemie ochrony zdrowia, których zaangażowanie jest konieczne, by jednostka mogła zrealizować prawo do procedury medycznie wspomaganej prokreacji w bezpiecznych warunkach. Charakteryzuje rolę podmiotów leczniczych, banków komórek rozrodczych oraz organów administracji publicznej (analizując ich kompetencje w zakresie nadzoru, kontroli i organizacji świadczeń).

Zakończenie monografii zawiera syntezę wyników badań, wnioski *de lege lata* oraz postulaty *de lege ferenda* zmierzające do poprawy jakości legislacji i realnej dostępności procedury medycznie wspomaganej prokreacji.

Habilitantka dodała do pracy aneks w celu uwzględnienia w niej najnowszych zmian prawnych, w szczególności postanowień programu polityki zdrowotnej *Leczenia niepłodności obejmujące procedury medycznie wspomaganej prokreacji, w tym zapłodnienie pozaustrojowe prowadzone w ośrodku medycznie wspomaganej prokreacji na lata 2024–2028* oraz przyjętego przez Parlament Europejski i Radę UE w dniu 13 czerwca 2024 r. rozporządzenia 2024/1938 w sprawie standardów jakości i bezpieczeństwa substancji pochodzenia ludzkiego

przeznaczonych do zastosowania u ludzi oraz uchylającego dyrektywy 2002/98/WE i 2004/23/WE.

Podział tekstu monografii jest racjonalny, został przeprowadzony konsekwentnie. Wywody zawarte w poszczególnych rozdziałach są logicznie ze sobą powiązane i klarowne. Bez wątpienia Autorka wykazała się umiejętnością systemowego ujęcia złożonych zagadnień analizowanych na gruncie nauki prawa administracyjnego.

Habilitationka w sposób prawidłowy zdefiniowała trzy zasadnicze problemy badawcze, których analiza pozwoliła na osiągnięcie założonego celu naukowego polegającego na ustaleniu treści oraz możliwości realizacji prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji w świetle obowiązującego stanu prawnego.

Podjęcie pierwszego problemu (dotyczącego zagadnienia wpływu aksjologicznych uwarunkowań regulacji medycznie wspomaganej prokreacji oraz standardów i zasad stosowania wobec jednostki metod medycznie wspomaganej prokreacji, jak również konstytucyjnych zasad i praw, na normatywne określenie dopuszczalności wykorzystania procedur medycznie wspomaganej prokreacji w leczeniu niepłodności człowieka) pozwoliło Habilitationce na ukazanie związku analizowanych zagadnień z systemem wartości.

Drugi problem, o kluczowym znaczeniu dla nauki prawa administracyjnego, obejmuje ustalenie źródeł i charakteru prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji jako ustawowego publicznego prawa podmiotowego o treści pozytywnej, co stanowi istotne nowatorstwo w literaturze przedmiotu.

Trzeci problem badawczy dotyczy możliwości realizacji prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji w świetle określonych prawem przesłanek oraz prawnoorganizacyjnych aspektów udzielania świadczenia w postaci procedury medycznie wspomaganej prokreacji, a także ustalenia ewentualnej potrzeby interwencji ustawodawcy mogącej sprzyjać pełniejszej realizacji prawa jednostki do tej procedury.

Za poprawnie dowiedzioną należy uznać główną tezę pracy, według której jednostka posiada prawo do procedury medycznie wspomaganej prokreacji - stanowiącej złożone świadczenie zdrowotne - zakotwiczone w konstytucyjnym prawie do ochrony zdrowia. Habilitationka prawidłowo wywodzi, że realizacja tego prawa jest możliwa po spełnieniu

ustawowych przesłanek i w ramach określonych struktur organizacyjnych, co w toku wywodu pozwoliło na ujawnienie istotnych ograniczeń w jego urzeczywistnieniu.

Wysoko ocenić należy również sformułowanie komplementarnych tez częściowych, które uszczegóławiają pole badawcze.

Pierwsza z nich trafnie wskazuje na dominujący wpływ uniwersalnych zasad moralnych oraz zasad i standardów międzynarodowych na kształt krajowych regulacji prawnych dotyczących dopuszczalności, zasad, granic i przesłanek stosowania metod medycznie wspomaganej prokreacji, a także treść prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji (jego zakres podmiotowy i przedmiotowy) oraz możliwość realizacji.

Zgodnie z drugą tezą częściową przyjętą przez Habilitantkę, prawo jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji stanowi ustawowe publiczne prawo podmiotowe o treści pozytywnej, które jest zakorzenione w konstytucyjnym prawie do ochrony zdrowia. Jego konstrukcja obejmuje nie tylko zakres podmiotowy i przedmiotowy, ale także szczególną strukturę uprawnień, która wynika z biologicznie uwarunkowanych ról kobiety i mężczyzny w procesie leczenia niepłodności. Habilitantka skoncentrowała się na wyjaśnieniu charakteru i konstrukcji prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji poprzez wskazanie podmiotów tego prawa oraz uprawnień składających się na to prawo. Dzięki temu dokonała w pracy prawidłowej oceny wpływu tej konstrukcji na rzeczywisty zakres uprawnień jednostki, która korzysta z leczenia z wykorzystaniem procedury medycznie wspomaganej prokreacji.

W myśl trzeciej tezy częściowej prawo jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji - jako ustawowe publiczne prawo podmiotowe o treści pozytywnej - realizowane jest wyłącznie po spełnieniu określonych prawem przesłanek oraz w obowiązujących uwarunkowaniach prawnoorganizacyjnych świadczenia, jakim jest procedura medycznie wspomaganej prokreacji. Habilitantka dowodzi, że obecne ograniczenia organizacyjne i finansowe prowadzą do zróżnicowania sytuacji jednostek, co uzasadnia potrzebę zmian legislacyjnych zmierzających do zapewnienia prawidłowej realizacji prawa jednostki do procedury medycznie wspomaganej prokreacji.

Habilitantka sformułowała też wnioski *de lege lata* oraz postulaty *de lege ferenda*, przedstawiając je jako wskazówki dla przyszłych działań prawotwórczych.

Habilitationka dokonała trafnego wyboru wykorzystanych w pracy metod badawczych i zastosowała je w należyty sposób. Metoda prawnodogmatyczna posłużyła analizie przepisów prawnych regulujących dostęp do procedur medycznie wspomaganej prokreacji oraz zasad i przesłanek korzystania z nich. Dzięki jej wykorzystaniu możliwe było również odniesienie się przez Habilitantkę do problemów walidacyjnych oraz ocena regulacji prawnej pod kątem konieczności wprowadzenia zmian. Metoda prawnoporównawcza została wykorzystana pomocniczo (głównie w rozdziale II § 4), w celu porównania systemów prawnych, instytucji oraz doktryn prawnych w różnych państwach. Pozwoliło to na ustalenie dominujących ujęć modelowych regulacji zasad i przesłanek stosowania medycznie wspomaganej prokreacji i wyciągnięcie wniosków dotyczących rozwiązań przyjętych w Polsce. Habilitationka, co należy ocenić jako w pełni uzasadnione, uzupełniła analizę uwagami o kontekście aksjologicznym. Badała bowiem spójność regulacji prawnej leczenia niepłodności (m.in. z wykorzystaniem procedur medycznie wspomaganej prokreacji) z takimi wartościami, jak: godność, życie, zdrowie, wolność, prywatność, życie rodzinne, małżeństwo, dobro dziecka. Habilitationka dokonała również pogłębionej analizy orzecznictwa, w szczególności Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Obszerność literatury naukowej i orzecznictwa oraz sposób ich wykorzystania w pracy potwierdza pełne zaangażowanie Autorki w proces badawczy i świadczy o dobrej orientacji w piśmiennictwie związanym z tematyką podjętą w monografii. Można jednak zwrócić uwagę Habilitantki na książkę Mariana Masternaka pt. *Czynności materialno-techniczne jako prawna forma działania administracji publicznej* wydaną przez Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” w Toruniu w 2018 roku, ponieważ w rozdziale III pracy Habilitationka pisze o tym, że świadczenia zdrowotne (w tym te składające się na standard leczenia niepłodności) są kwalifikowane jako czynności materialno-techniczne. M. Masternak zasadnie stwierdził, że „pojęcie czynności materialno-technicznych w takim znaczeniu, w jakim jest obecnie używane, nie spełnia należycie zadania >>pojęcia-narzędzia<<, które byłoby przydatne przy klasyfikowaniu i opisywaniu prawnych form działania niebędących czynnościami prawnymi”. Z tego względu, dostrzegając potrzebę zmian siatki pojęciowej, przeanalizował, opisał i wyjaśnił istotę czynności materialno-technicznych. Zaproponował wąskie rozumienie czynności materialno-technicznych (czynności materialno-technicznych *sensu stricto*) i objęcie nimi „tylko tych przejawów działań administracji publicznej niebędących

czynnościami prawnymi, które ukierunkowane są bezpośrednio na spowodowanie zmian w stanie faktycznym, a jednocześnie wywołują skutki prawne” (s. 582). Przedstawione przez tego Autora ujęcie jest obecnie przyjmowane przez część przedstawicieli nauki prawa administracyjnego, a także przez ustawodawcę. Propozycja M. Masternaka oznacza, że poza pojęciem czynności materialno-technicznych *sensu stricto* pozostają rozmaite czynności faktyczne, niewywołujące skutków prawnych, których nie da się zakwalifikować do żadnej z wyodrębnionych prawnych form działania administracji w sferze faktycznej, to znaczy: działalności społecznoorganizacyjnej, aktów potwierdzających i czynności materialno-technicznych w ścisłym znaczeniu. Tę pozostałą część Autor proponuje nazywać czynnościami techniczno-wykonawczymi. W swojej pracy Habilitantka nie wyjaśnia dokładnie pojęcia czynności materialno-technicznych i nie analizuje szczegółowo ich cech. Odsyła czytelnika w tej kwestii do swoich prac sprzed lat. Nie przybliży też w monografii koncepcji dotyczącej ciągu działań prawnych, chociaż podaje, że „linię postępowania medycznego - zarazem kompleksowej opieki nad niepłodną parą - można postrzegać jako *sui generis* ciąg łącznych świadczeń zdrowotnych, to z perspektywy prawnych form działania administracji jest to ciąg czynności materialno-technicznych kwalifikowanych” (s. 264 monografii habilitacyjnej). Przywołana propozycja M. Masternaka jest dobrze umotywowana i przyczynia się do wyjaśnienia problematyki prawnych form działania administracji publicznej, zwłaszcza wyodrębnienia przedmiotowej formy czynności materialno-technicznych. Z tego względu może być wykorzystana w badaniach prowadzonych przez innych przedstawicieli nauki. Chcę przy tym podkreślić, że moja uwaga ma charakter życzliwej podpowiedzi, która w niczym nie umniejsza ogólnej wartości ocenianej monografii habilitacyjnej i którą Habilitantka może wykorzystać prowadząc badania na dalszych etapach swojego rozwoju naukowego.

Przedłożoną do oceny monografię habilitacyjną zatytułowaną *Prawo do procedury medycznie wspomaganej prokreacji (studium z zakresu nauki prawa administracyjnego)* oceniam pozytywnie. Problematyka pracy ma charakter naukowy, a jej treść jest spójna z tematem. Nie budzi zastrzeżeń język, którym posługuje się Autorka. Przypisy są sporządzone prawidłowo. Monografia ma charakter kompleksowy, wyczerpujący i wnikliwy. Stanowi dojrzałe i pogłębione opracowanie naukowe, w którym Habilitantka podejmuje zagadnienie dotychczas niewystarczająco rozpoznane w ramach nauki prawa administracyjnego. Stwierdzam, że monografia Pani dr Dominiki Tykwińskiej-Rutkowskiej stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne.

4) Ocena pozostałych osiągnięć naukowych (publikacji)

Poza monografią wskazaną jako główne osiągnięcie naukowe, dorobek Habilitantki obejmuje jedną monografię autorską, cztery redakcje naukowe monografii, dwadzieścia dwa rozdziały, dwadzieścia dwa artykuły naukowe, cztery glosy, dwa przeglądy orzecznictwa, komentarze do kilkunastu artykułów ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1185), dziewiętnaście haseł w leksykonach i encyklopedii prawa (w tym niektóre opracowane we współautorstwie). Habilitantka przygotowała również: dwa sprawozdania, trzy recenzje (po jednej recenzji: monografii, *policy brief*, rozdziału w monografii), siedem anonimowych recenzji artykułów naukowych (w tym dwie prac obcojęzycznych), trzydzieści trzy publikacje popularnonaukowe oraz sześć innych publikacji naukowych. Wśród wymienionych prac jest dziewięć publikacji obcojęzycznych. Dorobek Habilitantki jest ilościowo znaczący, tematycznie spójny i zasadniczo skoncentrowany wokół prawa administracyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem administracyjnoprawnych uwarunkowań ochrony zdrowia, praw pacjenta, organizacji systemu ochrony zdrowia oraz wykonywania zadań publicznych.

Habilitantka koncentruje się na dwóch zasadniczych obszarach badawczych w ramach prawa administracyjnego: badań nad prawem administracyjnym regulującym dostęp do systemu ochrony zdrowia i jego organizację oraz badań nad wybranymi instytucjami prawa administracyjnego. W ramach każdego z nich wyróżnia pomniejsze obszary analizy.

W obrębie pierwszego obszaru badawczego znalazła się problematyka obejmująca prawa pacjenta i ich ograniczenia. Z tą tematyką wiąże się publikacja pt. *Wybrane prawne problemy medycznie wspomaganej prokreacji (uwagi de lege lata)*, [w:] *Rola i wyzwania nauk medycznych*, M. Maciąg, K. Maciąg (red.), Lublin 2018. Problemowi leczenia niepłodności dotyczą także dwa inne opracowania Habilitantki, którymi są: artykuł pt. *Zapłodnienie in vitro - problematyka administracyjnoprawna (na kanwie orzeczenia WSA z dnia 2006-0830)*, *Prawo i Medycyna*, vol. 28, nr 3, 2007 oraz praca pt. *Prawa i zdrowie reprodukcyjne kobiet*, *Gdańskie Studia Prawnicze*, vol. 13, 2005. Istotne znaczenie w tym obszarze analizy ma wcześniejsza monografia Habilitantki zatytułowana *Transplantacja. Studium z prawa administracyjnego*, wydana w 2013 r. (powstała na podstawie rozprawy doktorskiej), będąca jedną z pierwszych w Polsce prac obejmujących problematykę dostępu do leczenia przeszczepami w uwarunkowaniach podmiotowych,

przedmiotowych oraz organizacyjnych, z odniesieniem do prawa administracyjnego. Problemy przeszczepiania komórek, tkanek i narządów Habilitantka poruszyła też w innych publikacjach takich, jak np.: *Uregulowania Unii Europejskiej w zakresie medycyny transplantacyjnej*, Gdańskie Studia Prawnicze, vol. 28, 2012; „Zbyteczność” implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/53/UE z 7 lipca 2010 r. w sprawie norm jakości i bezpieczeństwa narządów ludzkich przeznaczonych do przeszczepienia (?), Przegląd Prawa Publicznego, LexisNexis, nr 2, 2013. W tym obszarze badawczym mieści się także publikacja pt. *Ustawa o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów: komentarz*, Krótkie Komentarze Becka, D. Tykwińska-Rutkowska (red.), Warszawa 2025. Habilitantka jest redaktorem i współautorką komentarzy do wybranych przepisów omawianej ustawy. Opracowanie odnosi się także do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1938 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie standardów jakości i bezpieczeństwa substancji pochodzenia ludzkiego przeznaczonych do zastosowania u ludzi oraz uchylającego dyrektywy 2002/98/WE i 2024/23/WE. Wskazuje to na aktualność prowadzonych przez Habilitantkę badań oraz jej zdolność do podejmowania problemów wynikających ze zmian prawa europejskiego.

W ramach badań nad prawem administracyjnym regulującym dostęp do systemu ochrony zdrowia i jego organizację w obszarze praw pacjenta do szczególnych świadczeń zdrowotnych mieści się również problematyka przerwania ciąży, wskazań oraz warunków legalności zabiegu przerwania ciąży, którą Habilitantka prezentuje m.in. w artykule pt. *Prawo do aborcji w Polsce w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 października 2020 r.* Studia Iuridica Toruniensia, vol. 29, 2021. Z kolei zagadnień związanych z dostępem do opieki zdrowotnej *in tenere* dotyczy publikacja pt. *Obowiązek prawny przedstawiania druków RMUA przez świadczeniobiorców*, Acta Universitatis Lodzensis Folia Oeconomica, Uniwersytet Łódzki, vol. 270, 2012 oraz opracowanie zatytułowane *Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej w świetle dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej*, [w:] *Dziesięć lat polskich doświadczeń w Unii Europejskiej: problemy prawnoadministracyjne*, J. Sługocki (red.), vol. 2, Wrocław 2014.

Do zakresu merytorycznego badań nad prawem administracyjnym regulującym dostęp do systemu ochrony zdrowia i jego organizację w obszarze praw pacjenta należą też badania Habilitantki realizowane w ramach krajowego projektu naukowego pt. *Charakter prawny*

zbiorowych praw pacjenta (grant Narodowego Centrum Nauki, konkurs MINIATURA - 3), które zwieńczył artykuł pt. *Collective patients' rights in Polish law. Selected problems*, Studia Iuridica Toruniensia, vol. 33, nr 2, 2023. Z kolei w artykule naukowym pt. *Zagadnienie praw pacjenta wobec zagrożenia epidemią COVID-19. Odniesienia polskie*, Zeszyty Prawnicze, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, vol. 24, nr 2, 2024, Autorka odniosła się do skomplikowanego problemu ograniczeń praw pacjentów w czasie zagrożenia epidemią Covid-19 oraz ich negatywnych skutków dla realizacji praw pacjenta.

Drugie istotne pole badań Habilitantki nad prawem administracyjnym regulującym dostęp do systemu ochrony zdrowia i jego organizację stanowi problematyka odpowiedzialności prawnej z tytułu naruszenia praw pacjenta. Tego problemu dotyczą następujące opracowania naukowe Habilitantki:

- *Odpowiedzialność prawna z tytułu naruszenia zbiorowych praw pacjentów w świetle orzecznictwa sądów administracyjnych (przyczynek do dyskusji)*, [w:] *Odpowiedzialność w ochronie zdrowia*, Monografie Prawnicze, M. Zdyb, E. Kruk, A. Wołoszyn-Cichocka (red.), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2018;
- *Przegląd orzecznictwa sądów administracyjnych w zakresie ochrony zbiorowych praw pacjentów do dokumentacji medycznej*, Gdańskie Studia Prawnicze - Przegląd Orzecznictwa, nr 2, 2018;
- *Administracyjne kary pieniężne w działalności orzeczniczej Rzecznika Praw Pacjenta*, [w:] „Administratywizacja” prawa karnego czy „kryminalizacja” prawa administracyjnego?, M. Bogusz, W. Zalewski (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2021.
- *Kary administracyjne za naruszenie praw pacjentów i innych osób obserwowanych*, [w:] *Monitoring w placówkach medycznych z uwzględnieniem wytycznych Europejskiej Rady Ochrony Danych*, A. Sieradzka (red.), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2020;
- *Powództwa wrongful birth i wrongful conception w świetle orzecznictwa sądowego. Wybrane uwagi*, Prawo i Medycyna, vol. 20, nr 3, 2005.

W obszarze badań obejmującym prawo administracyjne regulujące dostęp do systemu ochrony zdrowia i jego organizację zawarta jest także badana przez Habilitantkę problematyka działalności leczniczej oraz organizacji administracji zdrowia. W publikacji pt. *Działalność*

lecnicza i administracja zdrowia, [w:] *Instytucje Publicznego Prawa Gospodarczego*, A. Powałowski (red.), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2025, Autorka przedstawia warunki wykonywania tej działalności oraz określa rolę podmiotów publicznych administracji ochrony zdrowia w realizacji zadań i kompetencji z zakresu ochrony zdrowia. W opracowaniu pt. *Pozycja Narodowego Funduszu Zdrowia w procesie realizacji zadań państwa w zakresie ochrony zdrowia*, [w:] *Struktury administracji publicznej: metody, ogniwa, więzi*, t. 2, A. Mezglewski (red.), Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Oddział Rzeszów, 2016, Habilitantka prezentuje Narodowy Fundusz Zdrowia jako podmiot realizujący zadania oraz kompetencje władz publicznych w sferze ochrony zdrowia związane z zagwarantowaniem obywatelom konstytucyjnego prawa do ochrony zdrowia. Z kolei w artykule pt.: *Competences of the minister in charge of health related to the organisation of the provision of health services assisting procreation*, Eastern European Journal of Transnational Relations, vol. 7, nr 2, 2023, Autorka koncentruje się na kompetencjach ministra właściwego do spraw zdrowia dotyczących organizacji udzielania świadczeń zdrowotnych wspomagających prokreację. Organy administracji rządowej oraz organy jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania z zakresu ochrony zdrowia zostały zaprezentowane przez Habilitantkę w artykule *Wykonywanie zadań publicznych na rzecz ochrony i promocji zdrowia rozrodczego - uwagi wybrane*, Studia Prawnoustrojowe, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, nr 57, 2022. W omawianym polu badawczym mieści się także opracowanie Habilitantki pt. *Krajowa Organizacja Weryfikacji Autentyczności Leków i system weryfikacji autentyczności leków - wybrane uwagi*, [w:] *Dyrektywa fałszywkowa a RODO: bezpieczeństwo leków: obowiązki wytwórców, hurtowników i aptek: wzory umów i procedur*, *Prawo w Praktyce: prawo farmaceutyczne*, A. Sieradzka (red.), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2019.

Badania nad wybranymi instytucjami prawa administracyjnego to drugi z zasadniczych obszarów badawczych wytyczonych przez Habilitantkę. W jego granicach mieści się pole badawcze obejmujące problematykę dotyczącą zadań publicznych i ich wykonywania, a w szczególności:

- istotę lokalnych zadań publicznych: *Lokal'nye obšestvennye zadači*, [w:] *Učreždeniá, soobšestva, žiteli: izbrannye pravovye problemy mestnogo samoupravleniá v Pol'se*, T. Bąkowski, J. Szlachetko (red.), Izdatel'stvo Gdan'skogo Universiteta, Gdańsk 2015;
- prywatyzację zadań własnych gminy z zakresu edukacji publicznej: *Prywatyzacja zadań własnych gminy z zakresu edukacji publicznej - studium gdańskiego „Pozytywnego”*

przypadku, [w:] *Sposoby realizacji zadań publicznych*, B. Dolnicki (red.), Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2017;

- partnerstwo publiczno-prywatne w sferze ochrony zdrowia: *Wykonywanie zadań jednostek samorządu terytorialnego ze sfery ochrony zdrowia w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego*, Przegląd Naukowy Disputatio, vol. 15, nr 2, 2013;

- udział obywateli w procesie wyznaczania zadań publicznych oraz uspołecznione wykonywanie zadań publicznych na przykładzie regulacji budżetu obywatelskiego: *Udział obywateli w wyznaczaniu zadań publicznych*, [w:] *Jawność i jej ograniczenia*, t. 9, *Zadania i kompetencje*, Monografie Prawnicze, B. Szmulik, G. Szpor (red.), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2015; *Prawna regulacja budżetu obywatelskiego a jego praktyczna realizacja - czyli o uspołecznianiu wykonywania zadań publicznych na przykładzie rozwiązań przyjętych w Trójmieście*, Gdańskie Studia Prawnicze, vol. 34, 2015;

- wykorzystanie w procesie realizacji zadania własnego gminy form partycypacji mieszkańców: *Młodzieżowe rady gmin i gminne rady seniorów jako forma partycypacji mieszkańców gminy (społeczności lokalnych) w samorządzie terytorialnym*, Samorząd Terytorialny, vol. 27, nr 9, 2017;

- formy realizacji zadań publicznych finansowanych z budżetu państwa: *Charakter prawny Narodowego Programu Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej*, Gdańskie Studia Prawnicze, vol. 38, 2017; *Charakter prawny i znaczenie samorządowych programów zdrowotnych oraz polityki zdrowotnej leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego*, [w:] *Актуальні проблеми права України та Польщі: монографія: до 25 річчя КУПІ НАНУ*, Ю.Л. Бошицький, А. Szmyt, Київ 2020, Київський університет права НАН України;

- wykorzystanie nowoczesnych technik telekomunikacyjnych i informacyjnych w procesie realizacji zadań publicznych: *E-government*, [w:] *Selected papers on high technology law*, R. Warner, M. Barczewski, M. Miłosz (red.), Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2006; *E-administracja*, [w:] *Leksykon prawa administracyjnego: 100 podstawowych pojęć*, E. Bojanowski, K. Żukowski (red.), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009; *E-administracja* [w:] *Leksykon prawa administracyjnego materialnego: 100 podstawowych pojęć*, T. Bąkowski, K. Żukowski (red.), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2016;

- zadań związanych z organizacją i funkcjonowaniem kanałów dokonywania zgłoszeń przez sygnalistów: *Korzystanie z zewnętrznych kanałów dokonywania zgłoszeń oraz ujawnienie publiczne*, [w:] *Ochrona sygnalistów: praktyczny poradnik z wzorami dla sektora publicznego i prywatnego*, A. Sieradzka, M. Wieczorek (red.), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2021;
- korzystania - w procesie realizacji zadań publicznych - ze zróżnicowanych form ewidencji np.: *Rejestry i ewidencje administracyjne*, [w:] *Leksykon prawa administracyjnego: 100 podstawowych pojęć*, E. Bojanowski, K. Żukowski (red.), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009;
- stosowanie przez organy administracji publicznej środków egzekucyjnych jako jednej z form przymusu państwowego np.: *Cooperative ownership right to premises in administrative enforcement and security proceedings. A few remarks*, *Prawo i Więzy*, vol. 8, nr 3 (29), 2019.

W ramach badań nad wybranymi instytucjami prawa administracyjnego Habilitantka uwzględniła również zagadnienia odnoszące się do prawnych problemów dostępu do informacji publicznej, co znalazło odzwierciedlenie w takich publikacjach, jak np.:

- *The Concept of E-administration and the Regulatory Framework for Electronic Administration in Polish Law*, *The Journal of E-Commerce, Technology and Communications*, ISSN 1357 3128, 2008, t. 14, z. 4;
- *Electronic access to public information under the Polish law*, [w:] *When worlds collide: intellectual property high technology and the law*, M. Barczewski, M. Miłosz, R. Warner (red.), Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2008;
- *Obowiązek podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych udostępnienia informacji publicznej w świetle orzecznictwa sądów administracyjnych*, *Przegląd Naukowy Disputatio*, vol. 16, nr 2, 2013;
- *Dostęp do informacji publicznej a monitoring*, [w:] *Monitoring zgodny z RODO. Praktyczny poradnik z wzorami dla sektora publicznego i prywatnego*, A. Sieradzka, M. Wieczorek (red.), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2020.

W obszarze prowadzonych przez Habilitantkę badań nad wybranymi instytucjami prawa administracyjnego znajdują się również prawne problemy ochrony danych osobowych.

Problem dokumentacji ochrony danych osobowych w placówkach medycznych pojawia się we współredagowanej monografii pt. *Dokumentacja RODO w placówkach medycznych, Prawo w Praktyce: ochrona danych osobowych*, D. Tykwińska-Rutkowska, A. Sieradzka (red.), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2019 i zawartym w nim opracowaniu pt. *Kodeks postępowania dla sektora ochrony zdrowia a zasady prowadzenia dokumentacji medycznej* (którego współautorką jest Habilitantka). Interesujący jest też problem ochrony danych genetycznych w związku z przeprowadzaną diagnostyką preimplantacyjną oraz diagnostyką prenatalną, który Habilitantka przedstawiła w anglojęzycznym opracowaniu pt. *Genetic data security and preimplantation and prenatal diagnostics. Selected aspects*, [w:] *Конституция и модернизация законодательства: материалы XV Международной школы-практикума молодых ученых-юристов (Москва, 27 мая – 5 июня 2020 г.)*, A.Y. Kapustin [et al.] (red.), The Institute of Legislation and Comparative Law under the Government of the Russian Federation: Publishing House “Jurisprudence”, Moscow 2020.

W ramach badań nad wybranymi instytucjami prawa administracyjnego Habilitantka wyodrębnia pomniejszy obszar badawczy - konstrukty teoretyczne prawa administracyjnego, do którego należy zaliczyć takie publikacje, jak np.:

- *Uwag kilka o sformalizowanych instrumentach wykładni prawa administracyjnego w działalności sądów administracyjnych*, Przegląd Prawa Konstytucyjnego, nr 2 (36), 2017;
- *Current issues in the transcription of birth certificates for children of same-sex parents: selected remarks in light of administrative court jurisprudence and Stanisław Kasznica's thought on the “authoritative interpretation of legal norms contained in legislative acts”*, Contemporary Central & East European Law, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, nr online first, 2024.
- *Pojęcie nadzoru w pracach naukowych Profesora Wacława Dawidowicza*, [w:] *Idee Wacława Dawidowicza: kierunki, inspiracje, krytyka*, T. Bąkowski, M. Bogusz (red.), Gdańska Koncepcja Prawa Administracyjnego, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego i Wolters Kluwer, Gdańsk-Warszawa 2022.

Kolejny wskazany przez Habilitantkę obszar analizy (w ramach badań nad wybranymi instytucjami prawa administracyjnego) dotyczy problematyki dóbr chronionych oraz ich kolizji. W ramach tego obszaru Habilitantka koncentruje się na:

- życiu i zdrowiu człowieka jako dobrach chronionych w prawie administracyjnym: *Ochrona życia i zdrowia człowieka w prawie administracyjnym (przyczynek do dyskusji)*, [w:] *Dobra chronione w prawie administracyjnym*, Z. Duniewska (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014;
- godności, życiu i zdrowiu człowieka jako dobrach chronionych w kontekście dostępu do medycznie wspomaganej prokreacji: *Godność, życie i zdrowie człowieka a dostęp do medycznie wspomaganej prokreacji (uwagi wybrane)*, Acta Universitatis Lodziensis. Folia Iuridica, nr spec., 2023; *The constitutional protection of life and medically assisted procreation*, Przegląd Prawa Konstytucyjnego, nr 6 (64), 2021;
- kolizji dóbr prawnie chronionych przy stosowaniu klauzuli sumienia przy zabiegach przerwania ciąży: *Prawo do korzystania z klauzuli sumienia przy przeprowadzaniu aborcji w świetle rezolucji Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 1763/2010*, [w:] *Uniwersalny i regionalny wymiar ochrony praw człowieka: nowe wyzwania – nowe rozwiązania*, J. Jaskiernia (red.), t. 3, Kancelaria Sejmu. Wydawnictwo Sejmowe: OWG, Warszawa 2014.

Rozważania zawarte w poddanym ocenie pozostałym dorobku naukowym Habilitantki należy ocenić jako spójne i zrozumiałe pod względem sposobu analizy tematu, cechujące się dobrym warsztatem i właściwą metodyką. Odnoszą się one do istotnych zagadnień, które zasługują na solidną naukową analizę. Dorobek Habilitantki czyni temu zadość. Oceniając tę część osiągnięć naukowych Habilitantki stwierdzam, że dorobek jest znaczący. W przypadku każdego z obszarów badawczych podkreślić należy starannie przemyślaną tematykę badawczą prac naukowych Habilitantki, ich aktualność oraz znaczenie dla rozwoju dyscypliny nauki prawne. Są to oryginalne publikacje, które poszerzają dorobek polskiej nauki.

Stwierdzam, że dorobek dr Dominiki Tykwińskiej-Rutkowskiej poddany ocenie w tym punkcie recenzji, czyli dorobek bez monografii habilitacyjnej, stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej nauki prawne.

5) Ocena istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce osoba ubiegająca się o stopień doktora habilitowanego powinna wykazywać się istotną aktywnością

naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Habilitantka spełnia tę przesłankę. Wykazała się aktywnością naukową realizując dwa krajowe staże naukowe. Od 1 marca do 30 maja 2023 r. prowadziła badania naukowe dotyczące problematyki wykonywania działalności leczniczej oraz organizacji i funkcjonowania administracji ochrony zdrowia w Instytucie Nauk Administracyjnych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego pod opieką prof. dr hab. Jerzego Korczaka. W okresie stażu brała udział w spotkaniach naukowych zakładów, m.in. Zakładu Prawa Administracyjnego oraz Zakładu Ustroju Administracji Publicznej. Wygłosiła też referat pt. *Prawo do procedur medycznie wspomaganej prokreacji*, prezentujący główne założenia przygotowywanej monografii habilitacyjnej. Ponadto, uczestniczyła w wydarzeniach naukowych odbywających się na Wydziale i nawiązała współpracę z pracownikami naukowymi tej Uczelni.

Drugi krajowy staż naukowy Habilitantki trwał od 1 kwietnia do 30 czerwca 2025 r. Odbyła go w Katedrze Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie pod opieką prof. dr hab. Jerzego Stelmasiaka. Staż służył wzmocnieniu kompetencji zawodowych, podniesieniu jakości badań naukowych prowadzonych przez Habilitantkę oraz rozwojowi współpracy naukowej z ośrodkiem przyjmującym. Habilitantka prowadziła w Lublinie pracę naukowo-badawczą m.in. w obszarze wdrażania do krajowego porządku prawnego nowych regulacji unijnych dotyczących substancji ludzkiego pochodzenia oraz problematyki danych osobowych medycznych, co ułatwiło jej przygotowanie publikacji naukowych obejmujących tę problematykę.

Habilitantka współpracowała też z innymi uczelniami i instytucjami naukowymi przy tworzeniu opracowań naukowych. Od lutego 2023 r. do października 2024 r. była członkiem zespołu autorów związanych zawodowo z różnymi ośrodkami akademickimi w Polsce (złożonego z prawników, chirurga transplantologa, genetyka i biotechnologa oraz filozofa, etyka i bioetyka) przygotowującego pod redakcją Habilitantki publikację pt. *Ustawa o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów: komentarz*, Krótkie Komentarze Becka, Warszawa 2025 (której jest także współautorką).

Należy też zaznaczyć, że Habilitantka współpracowała z kilkoma uczelniami w ramach realizowanych przez nie krajowych i międzynarodowych projektów naukowych. Wzięła udział w międzynarodowym projekcie naukowym pt. *Gospodarka, finanse a zrównoważony rozwój (Wirtschaft, Finanzen und nachhaltige Entwicklung)*, finansowanym przez Polsko-Niemiecką Fundację na rzecz Nauki, realizowanym od 01.11.2022 r. do 31.06.2024 r. Liderem projektu był Uniwersytet Gdański, zaś jego partnerami Uniwersytet w Giessen, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Warszawski oraz Wydawnictwo C.H. Beck. W ramach tego projektu Habilitantka wzięła udział w międzynarodowej debacie naukowej pt. *Gospodarka, finanse a zrównoważony rozwój* oraz była czynnym uczestnikiem *Forum dla młodych naukowców* utworzonego na platformie edukacyjnej Uniwersytetu Gdańskiego. Habilitantka wykazała się podobną aktywnością także w ramach międzynarodowego projektu naukowego pt. *Wolność działalności gospodarczej w polskiej i niemieckiej kulturze prawnej - perspektywa komparatystyczna*. Projekt ten (również finansowany przez Polsko-Niemiecką Fundację na rzecz Nauki) był realizowany przez Uniwersytet Gdański oraz Uniwersytet w Giessen od 01.11.2020 r. do 31.12.2021 r.

Na istotną aktywność naukową Habilitantki (prowadzoną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej) wskazuje także jej udział w projekcie *Obywatele decydują* w ramach Strategicznego programu zadań naukowych i prac rozwojowych *Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków* GOSPOSTRATEG finansowanym z grantu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Głównym wykonawcą projektu (realizowanego od 04.11.2019 r. do 10.12.2019 r.) był Instytut Spraw Obywatelskich (INSPRO), a partnerami Uniwersytet Łódzki oraz Uniwersytet Gdański. Habilitantka jest autorką opracowania pt. *Inicjatywa ustawodawcza obywateli w wybranych państwach Bułgaria*, [w:] *Inicjatywa ustawodawcza obywateli*, A. Rekowska-Trela i in. (red.), Gdańsk-Łódź 2020, które powstało w ramach tego projektu.

Udział Habilitantki w projekcie badawczo-rozwojowym pn. *Model regulacji jawności i jej ograniczeń w demokratycznym państwie prawnym* realizowanym na rzecz bezpieczeństwa i obronności państwa, współfinansowanym przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, zaowocował współpracą z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego i przygotowaniem przez Habilitantkę opracowania pt. *Udział obywateli*

w wyznaczaniu zadań publicznych do publikacji naukowej pt. *Jawność i jej ograniczenia*, t. 9, *Zadania i kompetencje*, pod redakcją B. Szmulika i G. Szpor, wydanej przez Wydawnictwo C.H. Beck w 2015 r.

Habilitationka realizuje istotną aktywność naukową również poprzez uczestnictwo w licznych spotkaniach naukowych (konferencjach, seminariach, zjazdach itp.). Jako przykład można podać udział w konferencji *Paving the way for personalized medicine - legal, ethical and social challenges* zorganizowanej przez Università degli Studi di Salerno, Fisciano (SA) i Erasmus University Rotterdam w dniu 18 listopada 2019 r. Uczestnictwo Habilitationki w tym spotkaniu zaowocowało pogłębieniem współpracy naukowej i wygłoszeniem referatu pt. *Legal environment for personalized medicine in Poland - regulatory barriers to its development (selected aspects)*.

Habilitationka włącza się także w organizację wydarzeń naukowych oraz popularyzujących naukę. Wśród Jej osiągnięć organizatorskich należy wskazać zaangażowanie w organizację konferencji naukowych (ogólnopolskich i międzynarodowych), seminariów, debat oraz wykładów gościnnych, które odbywały się w latach 2007-2024 na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Ponadto, od 2004 r. Habilitationka pełni funkcję Koordynatora Szkoły Prawa Amerykańskiego na Wydziale Prawa i Administracji, utworzonej we współpracy z Chicago-Kent College of Law, MIT Illinois, USA.

Pani dr Dominika Tykwińska-Rutkowska posiada duże doświadczenie dydaktyczne, w tym w prowadzeniu zajęć w języku angielskim w kraju i za granicą. Należy zaznaczyć, że Habilitationka upowszechniała efekty swojej pracy naukowej prowadząc wykłady (w ramach programu Erasmus+) w kilku zagranicznych uczelniach:

- Eurasia International University, Erywań, Armenia (2025 r.);
- Strathmore Law School, Nairobi, Kenya (2023 r.);
- University Vitez, Travnik, Bośnia i Hercegowina (2023 r.);
- University of Insubria, Como, Włochy (2022 r.).

Udział w stażach naukowych, konferencjach naukowych, międzynarodowych i krajowych projektach badawczych oraz wyjazdy w ramach programu Erasmus+ na zagraniczne uczelnie w celu wygłaszania wykładów i odbywania szkoleń (w Jordanii, Czechach, Chorwacji) potwierdzają wysoki poziom aktywności naukowej

Habilitantki prowadzonej poza Uniwersytetem Gdańskim, w szczególności na arenie międzynarodowej.

W mojej opinii, pozwala to na uznanie, że Habilitantka wykazuje się istotną aktywnością naukową, realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej, co czyni zadość wymogowi, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

6) Uwagi końcowe

Całokształt aktywności akademickiej Pani dr Dominiki Tykwińskiej-Rutkowskiej wskazuje, że Habilitantka bardzo angażuje się w pracę naukową i konsekwentnie realizuje swoje zamierzenia badawcze. Na dostrzeżenie zasługuje również umiędzynarodowienie aktywności akademickiej Habilitantki.

Działając na podstawie art. 221 ust. 8 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, pozytywnie oceniam monografię habilitacyjną zatytułowaną *Prawo do procedury medycznie wspomaganej prokreacji (studium z zakresu nauki prawa administracyjnego)* oraz pozostałe osiągnięcia naukowe Pani dr Dominiki Tykwińskiej-Rutkowskiej i jednoznacznie stwierdzam, że Habilitantka spełnia wymóg, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, to znaczy posiada w dorobku osiągnięcia naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne.

Biorąc pod uwagę to, że Pani dr Dominika Tykwińska-Rutkowska spełnia także wymogi, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zasadne jest dopuszczenie Habilitantki do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

 PODPIS ZAUFANY
JOANNA
RADWANOWICZ-WANCZEWSKA
20.05.2026 12:34:38 GMT+0200
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym